

[Foss.]

håndværket. Nu har der jo eksisteret en lov fra 1940 — den var ganske vist fremkaldt af krigssituationen —, og den er som bekendt blevet meget lidt benyttet. Jeg er selvfølgelig klar over, at der i den nye lov er visse udvidelser, visse begunstigelser i forhold til den gamle lov, men om dette vil føre til, at man indenfor industri og håndværk strømmer til og ønsker betydeligt større beløb, stiller jeg mig noget tvivlende overfor. Nu er spørgsmålet om konkurrencen jo skudt ud; jeg ved ikke, om man indenfor håndværket mener, at der skal etableres en større konkurrence, men det skal jeg lade ligge. Derimod vil jeg gerne sige et par ord om en række virksomheder, som er opstået under krigen, og som ikke kan klare sig under normale forhold; de står i virkeligheden overfor at måtte standse indenfor en nær fremtid, for så vidt de ikke allerede er standset. Jeg går ud fra, at denne lovgivning ikke sigter mod at opretholde sådanne virksomheder. Det synes at fremgå af de forskellige bemærkninger til lovforslaget, at dette ikke er meningen. Men hvorledes vil man bære sig ad med at sigte virksomhederne? Jeg tvivler om, at et udvalg vil være i stand til at skille de usunde virksomheder fra de sunde. Det er en opgave, der kan være svær nok for de bankfolk, der normalt finansierer industrien, og som har virksomhederne meget nær inde på livet, men jeg tvivler som sagt om, at et udvalg virkelig skulle kunne løse denne opgave. Jeg tror, det er en af grundene til, at man fra industriens side er noget betænkelig. Men dertil kommer, at jeg tvivler meget på, at industrien har brug for disse penge. Jeg ved ikke af, at der er sunde virksomheder her i landet, som ikke har kunnet skaffe sig penge til fortsættelse af deres virksomhed. Der vil muligvis, når dette lovforslag vedtages, blive en vis efterspørgsel efter de billige penge, men der vil efter min mening næppe blive sat nye virksomheder i gang af den grund. Industriens risiko er langt, langt større, end at 1 pct. mere eller mindre spiller nogen rolle.

Dernæst er der også tale om lån til skibe. Jeg troede i og for sig, der var ved at være for mange småskibe; jeg troede, småskibene klagede over konkurrencen. Skal der så bygges nye skibe? Jeg tvivler om, at de skibe, der i øjeblikket eksisterer, er så umoderne, at man ved hjælp af disse lån vil være i stand til at forbedre deres økonomi væsentligt — men vi får jo se!

Så er der endelig hotellerne. Jeg går ud fra, at der fremover ikke vil blive bygget et

eneste hotel uden statslån, indtil disse statslån er opbrugt. Det er måske meget naturligt, men jeg gad vide, hvordan man vil bære sig ad med at finde ud af, hvilke hoteller der er mere berettigede til at bygge ved hjælp af statslån end andre. Denne lovgivning vil som sagt formodentlig føre til, at der i den nærmeste fremtid kun bliver bygget hoteller for statslån, indtil pengene er opbrugt, men — never mind, det kan jo i og for sig være meget nyttigt. Det er blot et spørgsmål, om disse hoteller ikke kunne have fået lån på det almindelige lånemarked.

Jeg har tilladt mig at være lidt kritisk indstillet overfor lovforslaget, men jeg kender jo baggrunden for det, og derfor vil vi med større eller mindre glæde stemme for det foreliggende lovforslag — det hedder jo, at man skal betale sin skat med glæde.

Axel Christensen: Det lovforslag, som her foreligger om anvendelse af et beløb på indtil 75 mill. kr. til udlån til erhvervsvirksomheder indenfor de grupper, som forslaget omhandler, hilser mit parti med stor tilfredshed. Det omfatter stort set det forslag, som mit parti stillede i det andet høje ting, og jeg erkender, at vort forslags hovedprincip om lån til håndværk og industri i stor udstrækning er indarbejdet i det foreliggende forslag.

Der er altså tale om herigennem at yde lån dels til den mindre industri, dels til håndværket, dels endelig til rederier og hoteller.

Delingslinien mellem håndværk og industri kan ofte være vanskelig at drage, fordi begge disse ting ofte er repræsenteret i den samme virksomhed. For så vidt kan det også, hvis man vil støtte en virksomhed, være lige meget, om man kalder det håndværk eller industri, men der er forhold med hensyn til lovens administration, som bevirker, at når specielle industriforetagender har søgt lån, er de hidtil efter loven til fremme af danske erhvervsinteresser blevet behandlet af Industrirådet med det resultat, at man i næsten alle tilfælde har sat sig imod, at lån blev ydet, og om ikke andre påskud kunne findes, da under henvisning til, at det kunne påføre andre virksomheder konkurrence.

Jeg vil heroverfor sige, at det kan være meget godt for bestående industrielle virksomheder at få den beskyttelse, at mindre virksomheder hemmes i at komme til udvikling. Men det strider afgjort imod den sympati, som rigsdagen gerne vil vise de pågældende erhvervsdrivende. Hvis det endda var sådan, at de kunne opnå fornøden finansiering gennem bestående kreditinsti-